

فهرست

دین و زندگی دهم سال دهم

۱۲۷	۱۲۵	درس هفتم
۱۳۲	۱۳۰	درس هشتم
۱۴۲	۱۳۵	درس نهم
۱۴۹	۱۴۶	درس دهم
۱۵۶	۱۵۲	درس یازدهم
۱۶۲	۱۵۹	درس دوازدهم
۱۶۵		آزمون جامع یازدهم

دین و زندگی دوازدهم سال دوازدهم

تست	درس نامه	
	۱۶۹	بخش اول
۱۷۴	۱۶۹	درس اول
۱۸۴	۱۷۶	درس دوم
۱۹۲	۱۸۷	درس سوم
۲۰۳	۱۹۵	درس چهارم
۲۱۳	۲۰۷	درس پنجم
۲۲۶	۲۱۷	درس ششم
	۲۳۱	بخش دوم
۲۳۶	۲۳۲	درس هفتم
۲۴۳	۲۳۸	درس هشتم
۲۵۱	۲۴۵	درس نهم
۲۵۷	۲۵۵	درس دهم
۲۵۹		آزمون جامع دوازدهم
۲۶۲		آزمون جامع (۱)
۲۶۴		آزمون جامع (۲)
۲۶۷		آزمون جامع (۳)
۲۷۱		پاسخنامه کلیدی

تست	درس نامه	
۱۲	۸	درس اول
۱۹	۱۴	درس دوم
۲۶	۲۱	درس سوم
۳۲	۲۸	درس چهارم
۳۹	۳۵	درس پنجم
۴۳	۴۱	درس ششم
۴۶	۴۴	درس هفتم
۴۹	۴۷	درس هشتم
۵۵	۵۱	درس نهم
۶۲	۵۸	درس دهم
۶۶	۶۴	درس یازدهم
۷۰	۶۸	درس دوازدهم
۷۱		آزمون جامع دهم

دین و زندگی پازدهم سال پازدهم

تست	درس نامه	
	۷۴	بخش اول
۷۹	۷۵	درس اول
۸۶	۸۲	درس دوم
۹۴	۸۹	درس سوم
۱۰۱	۹۶	درس چهارم
۱۱۱	۱۰۴	درس پنجم
۱۲۲	۱۱۴	درس ششم

۴۱۲- مفهوم بیت «دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید، اول خدا دید» در آینه وحی الهی چیست؟

- (۱) ﴿يسألُهُ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾
 (۲) ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾
 (۳) ﴿انْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾
 (۴) ﴿كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

۴۱۳- مفهوم آیات:

«به صحرا بنگرم صحرا تو بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم
 به هر جا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنا تو بینم»
 در کدام آیه مبارکه آمده است؟

- (۱) ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾
 (۲) ﴿مَا رَأَيْتُ شَيْئاً أَلَا وَ رَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ﴾
 (۳) ﴿يسألُهُ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
 (۴) ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ انْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾
 ۴۱۴- کدام بیت، مفسر آیه مبارکه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾ می باشد؟

(۱) دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید، اول خدا دید
 (۲) ذات نیافته از هستی، بخش / چون تواند که بود هستی بخش؟
 (۳) ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی نما
 (۴) لذت هستی نمودی نیست را / عاشق خود کرده بودی نیست را

۴۱۵- چرا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: «تفکروا فی کلّ شیء»؟

- (۱) چون ذات خدا برای برخی انسان‌ها قابل شناخت است.
 (۲) چون ما از طریق نعمت‌های الهی می‌توانیم اسماء و صفات خدا را بشناسیم.
 (۳) چون ما از طریق تفکر در نعمت‌های الهی می‌توانیم به ذات خدا پی ببریم.
 (۴) چون شناخت وجود خدا ناممکن است، هر چند می‌توان صفات او را از طریق نعمت‌هایش شناخت.
 ۴۱۶- درک بیشتر فقر و نیازمندی که معلول افزایش کمالات انسان است، نتیجه‌اش اینس شدن با کدام آیه شریفه می‌باشد؟

- (۱) ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾
 (۲) ﴿تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ﴾
 (۳) ﴿يسألُهُ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾
 (۴) ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ انْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾

درس دوم: یگانه بی‌همتا

کلیدواژه	ترجمه	سورة توحيد
احد	به نام خداوند بخشنده بخشایشگر	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
	بگو خداوند یکتاست.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ
	خداوند بی‌نیاز است.	اللَّهُ الصَّمَدُ
	نه می‌زاید و نه زاده شده.	لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ
	و هیچ شبیه و مانندی ندارد.	وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

پیام اختصاری

پیام تفصیلی

① اصل اساسی توحید و یگانگی خداوند (همه مراتب توحید)

آیات ﴿قل هو الله احد﴾ و ﴿و لم یکن له کفوا احد﴾ بیانگر اصل توحید و وحدانیت خداوند هستند. هرگونه هم‌طرازی سایر موجودات با خداوند، چه در ذات، چه در صفات و چه در افعال نفی می‌شود. خدا به پیامبر دستور می‌دهد که اعتقاد به وحدانیتش را بیان کند و در جامعه گسترش دهد تا مردم از شرک دور شوند.

خداوند، هم در ذات و هم در صفاتش یکتا و بی‌مانند است.

۲ غنا و بی‌نیازی خداوند

آیه ﴿الله الصمد﴾ بی‌نیازی خداوند را می‌رساند، خداوند از هر جهت کامل و بی‌نیاز است. تنها خداست که سزاوار قصد کردن و برطرف کردن نیاز است. توجه تمام مخلوقات، خواسته و ناخواسته، به سوی اوست.

۲ خداوند فرزند کسی نیست و فرزندی ندارد.

خداوند علتی ندارد و از چیزی به وجود نیامده است. در آیه ﴿الله الصمد﴾ بی‌نیازی خداوند از هر چیزی را بیان کردیم؛ پس خداوند همواره بوده و هست و خواهد بود و نیازی به پدیدآورنده و والدین ندارد؛ به همین دلیل فرزند کسی نیست. ﴿لم یولد﴾ رابطه خداوند با موجودات رابطه آفرینش است نه زایش. او موجودات را می‌آفریند، یعنی از نیستی به هستی می‌آورد. عقیده نادرست مسیحیت این بوده که عیسی فرزند خداست، در حالی که خداوند در عبارت ﴿لم یلد﴾ خود را بدون فرزند معرفی می‌کند. خداوند خلق و هستی‌بخشی می‌کند، اما هیچ‌گاه نمی‌زاید؛ عبارت دیگر می‌توان گفت خداوند پدیده نیست و نیازی به پدیدآورنده ندارد بلکه او پدیدآورنده‌ای است که تمام مخلوقات، هستی خود را از او می‌گیرند.

جملات مرتبط با کتاب درسی

- مهم‌ترین اعتقاد دینی، توحید و یکتاپرستی است و بدون اعتقاد به آن، هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد.
- توحید، سرلوحه دعوت همه پیامبران بوده است.
- توحید مانند روحی در پیکره معارف و احکام دین حضور دارد و به آن حیات و معنا می‌بخشد.
- توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است؛ یعنی خدا بی‌همتا است و شریکی ندارد.

ارتباط

- جمله ﴿لا اله الا الله﴾ که در حدیث سلسله‌الذهب به عنوان کلمه توحید بیان شده و هم‌چنین پایه و اساس دینداری و مرکب از «نه» به هر چه غیرخدایی است و «آری» به خدای یگانه می‌باشد، با آیات ﴿قل هو الله احد﴾ و ﴿و لم یکن له کفوا احد﴾ هم‌مفهوم است. (درس ۹ سال دهم) و (درس ۸ سال یازدهم)
- بی‌نیازی خداوند از مخلوقات در عبارت ﴿و الله هو الغنی الحمید﴾ تجلی دارد، پس با آیه ﴿الله الصمد﴾ هم‌مفهوم است. (درس ۱ سال دوازدهم)

کلیدواژه	ترجمه	آیه ۱۶ سوره رعد
	بگو پروردگار آسمان‌ها و زمین کیست؟ بگو خدا است.	قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ
	بگو آیا غیر از او سرپرستانی گرفته‌اید که [حتی] اختیار سود و زیان خود را ندارند؟	أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا
رب / اولیاء / لا یملکون / شرکاء / خالق / واحد	بگو آیا نابینا و بینا برابر است؟ آیا تاریکی‌ها و روشنایی برابرند؟ آیا آن‌ها شریک‌هایی برای خدا قرار داده‌اند که [آن شریکان هم] مثل خداوند مخلوقی خلق کرده‌اند و خلقت‌ها بر آن‌ها مشتبه شده است [و از این روشریکان را مستحق عبادت دیده‌اند؟!] بگو خالق همه‌چیز خداست، و او یکتای مقتدر است.	قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

مفهوم اصلی توحید و یگانگی خدا، توحید در خالقیت، توحید در ربوبیت، شرک در ولایت و شرک در خالقیت

پیام اختصاری

- توحید در ربوبیت

پیام تفصیلی

خداوند از پیامبر می‌خواهد که از مشرکین بپرسد: «پروردگار آسمان‌ها و زمین کیست؟»: ﴿قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾؛ اما چون مشرکین پاسخی ندارند، خداوند به پیامبر می‌گوید پاسخ سؤال را خودش بدهد و خدا را پروردگار آسمان‌ها و زمین معرفی کند: ﴿قُلِ اللَّهُ﴾. این عبارت به دلیل وجود کلمه ﴿رب﴾ بیانگر توحید در ربوبیت است. یکی از شیوه‌های تبلیغی پیامبر برای هدایت مشرکان زیر سؤال بردن عقاید باطل آن‌ها و آموزش عقاید صحیح به آنان است.

- شرک در ولایت

مجدداً خداوند از پیامبر می‌خواهد که اعتقادات پوچ مشرکان را باطل اعلام کند. پیامبر به مشرکان می‌گوید بت‌هایی را ولی خود قرار داده‌اید که حتی نمی‌توانند به خودشان سود برسانند یا زیان را دفع کنند؛ آن‌گاه توقع دارید به شما سود برسانند و زیان را دفع کنند؟ ﴿لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾

- تنها کسی را می‌توان ولی خود دانست که خالق و مالک جهان باشد.

در این آیه به علت وجود کلمه «اولیاء» که از ریشه «ولی» بوده و برای بیان اعتقادات مشرکان به کار رفته، بیانگر شرک در ولایت است. سپس خداوند در مقام مقایسه می‌فرماید: «آیا بت‌هایی که نمی‌بینند با خدایی که همه‌چیز را می‌بیند برابر است؟» ﴿هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ﴾

- کسی که اختیار سود و زیان خود را ندارد، نمی‌تواند ولی و سرپرست مردم باشد.

در عبارت ﴿هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ﴾ خداوند برتری خود را بر بت‌ها با استفهامی انکاری بیان می‌کند. بت‌ها تاریکی محض‌اند، اما خداوند نور هستی است.

- خداوند نور است و بت‌ها تاریکی محض‌اند.

• شرک در خالقیت
 • خداوند مشرکان را در عبارت ﴿خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقِ عَلَيْهِمْ﴾
 مورد بازخواست قرار می‌دهد. به آن‌ها می‌گوید: «مگر بت‌هایی که
 آفرینش داشتند، جای آن بود می‌پرستید چیزهایی شبیه مخلوقات خداوند، خلق کرده‌اند که شما
 آن‌ها را می‌پرستید؟» در حقیقت خداوند در این عبارت خط بطلانی بر
 شرک بر خالقیت می‌کشد.

• توحید در خالقیت
 پس از باطل اعلام کردن شرک در خالقیت، خداوند خود را آفریننده
 همه چیز معرفی کرده و توحید در خالقیت را اعلام می‌دارد.

• توحید و یگانگی خداوند (همه)
 در سوره توحید نیز بیان کردیم که کلیدواژه «اِحد» و مشابه‌های آن
 مانند «واحد» بیانگر اصل اساسی توحید و یگانگی خداوند هستند.
 ﴿هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾

کلمه توحید	ترجمه
لا اله الا الله	خدایی جز الله نیست

مفهوم اصلی یگانگی و بی‌همتا بودن خداوند در همه چیز (توحید)

جملات مرتبط با کتاب درسی

- ۱ پیامبر ﷺ از همان آغاز رسالت از مشرکان می‌خواست با گفتن جمله ﴿لا اله الا الله﴾ دست از بت‌پرستی و شرک بردارند و به خدای یگانه ایمان آورند.
- ۲ با گفتن این عبارت تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می‌شد و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گشت و در زمره برادران و خواهران دینی قرار می‌گرفت.
- ۳ این جمله صرفاً یک شعار نبود، بلکه التزام به آن، همه زندگی فرد تازه‌مسلمان را در رابطه با خدا، خویشتن، خانواده، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می‌داد.
- ۴ جمله ﴿لا اله الا الله﴾ پایه و اساس بنای اسلام و مرگب از یک نفی و یک اثبات است، «نه» به هر چه غیرخدایی است و «آری» به خدای یگانه.

آیه ۶۲ سوره زمر	ترجمه	کلیدواژه
الله خالق کل شیء ...	خدا آفریدگار هر چیزی است ...	خالق

مفهوم اصلی توحید در خالقیت

جملات مرتبط با کتاب درسی

- توحید در خالقیت عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند تنها مبدأ و خالق جهان است.
- موجودات همه مخلوق او هستند و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد.
- تصور این که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان‌اند، یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده‌اند، به معنای آن است که هر کدام از آن‌ها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی‌توانند کل جهان را خلق کنند. هم‌چنین به معنای آن است که هر یک از خدایان مذکور کمالاتی دارد که دیگری آن کمالات را ندارد؛ وگرنه عین یکدیگر می‌شوند و دیگر چند خدا نیستند. چنین خدایان ناقصی، خود نیازمندند و هر یک به خالق کامل و بی‌نیازی احتیاج دارد، که نیازش را برطرف نماید.

کلیدواژه	ترجمه	آیه ۲۶ سورة آل عمران
مالك	بگو: بارالها! حکومت از آن توست. به هر کس بخواهی، حکومت می‌بخشی و از هر کس بخواهی، حکومت را می‌گیری ...	قُلْ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ ...

مفهوم اصلی توحید در مالکیت

پیام تفصیلی

خداوند به پیامبر می‌گوید که به مالکیتش اقرار کند، زیرا مالک واقعی تمام حکومت‌ها خداست و مالکیت غیر او موقتی و محدود و اعتباری و قراردادی است.

پیام اختصاری

• مالکیت خداوند

• مالکیت انسان در طول مالکیت خداوند مالک همه چیز است، این مالکیت را به هر کس که بخواهد اعطا می‌کند؛ پس اگر انسانی مالک چیزی است نباید مغرور شود؛ زیرا خدا آن را به او عطا کرده و نیز خداوند از هر کس که بخواهد مالکیت را می‌گیرد. این موضوع نشان می‌دهد رابطه طولی میان مالکیت خدا و مالکیت انسان برقرار است.

بجای مرتبط با کتاب دسی

- خداوند تنها مالک جهان است.
- هر کس که چیزی را پدید می‌آورد، مالک آن است. از آن‌جا که خداوند تنها خالق جهان است، پس تنها مالک آن نیز هست.

کلیدواژه	ترجمه	آیه ۲۶ سورة كهف
ولئ	آن‌ها هیچ ولی و سرپرستی جز او ندارند و او در حکم خویش کسی را شریک نمی‌سازد.	مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَ لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

مفهوم اصلی توحید در ولایت

پیام تفصیلی

ولایت به معنی سرپرستی و رهبری است. همه مخلوقات هیچ ولی و سرپرستی جز خداوند ندارند و ولایت منحصرأ برای خداست. خداوند برای تأکید بر ولایت مطلقه‌اش، می‌گوید حتی در حکم کردن نیز خداوند شریک کسی نیست و با کسی مشورت نمی‌کند.

پیام اختصاری

• ولایت مطلقه خداوند

بجای مرتبط با کتاب دسی

- هر کس که مالک چیزی باشد، خودش حق تصرف و تغییر در آن را دارد و دیگران بدون اجازه او نمی‌توانند در آن تصرف یا از آن استفاده کنند. به این حق تصرف، ولایت و سرپرستی می‌گویند.
- از آن‌جا که خداوند تنها مالک جهان است، تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات، جز به اذن و اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند.

• اگر خداوند پیامبر اکرم ﷺ را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است.

ارتباط از آن‌جا که ولایت منحصرأ برای خداست، آن‌چه که در سال یازدهم درباره ولایت ظاهری و معنوی رسول خدا ﷺ و ائمه اطهار بیان کردیم همگی تفویض شده از جانب خداست و در طول ولایت خداوند قرار دارد.

(درس‌های ۳ و ۵ سال یازدهم)

کلیدواژه	ترجمه	آیه ۱۶۴ سوره انعام
رب	بگو: آیا غیر خدا، پروردگاری را بطلبم، در حالی که او پروردگار همه چیز است؟ ...	قُلْ أَغَيَّرَ اللَّهُ أَبْغَىٰ رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ...

مفهوم اصلی توحید در ربوبیت

پیام تفصیلی

این آیه خطاب به پیامبر ﷺ است. خداوند به پیامبر ﷺ می‌گوید که در برابر مشرکین با بیان یک استفهام انکاری، اقرار به ربوبیت خداوند کند. او که پروردگار همه هستی است، پروردگار من نیز هست. این موضوع نشان می‌دهد که در برخورد با مشرکان باید اعتقادات صحیح خود را قاطعانه بیان کنیم.

پیام اختصاری

• مقام ربوبیت خداوند

بجای مرتبط با کتاب درسی

- ۱ رب به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست. اوست که جهان را اداره می‌کند و آن را به سوی مقصدی که برایش معین فرموده هدایت می‌نماید و به پیش می‌برد.
- ۲ هر کس که خالق و مالک و ولی چیزی باشد، می‌تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد. از آن‌جا که خداوند تنها خالق، مالک و ولی جهان است، تنها رب هستی نیز می‌باشد.
- ۳ توحید در ربوبیت بدین معناست که باغبان و تدبیرش، هم از آن خدا و تحت تدبیر اویند.
- ۴ زارع حقیقی و پرورش‌دهنده اصلی زراعت انسان، خداست و باید شکرگزار او بود.

امام علی ؑ می‌فرمایند:

خدای من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی، خدای من! تو همان گونه‌ای که من دوست دارم، پس مرا توفیق ده تا آن گونه باشم که تو دوست داری.

مفهوم اصلی عزت حقیقی در بندگی خداست.

پیام حدیث

- امام علی ؑ عزت خود را بندگی خدا دانسته و آن را از خود خدا می‌خواهد.
- امام علی ؑ به درک خود از ربوبیت الهی افتخار می‌کند.

ارتباط

بنابر آیه ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا﴾ یکی از راه‌های تقویت عزت، بندگی خداست. (درس ۱۱ - سال یازدهم)

جمع بندی کلی توحیدها

اصل توحید (همه مراتب توحید)

عبارت کلیدی بیگانگی و بی‌همتایی خداوند - خداوند شریک و هم‌تایی ندارد - توحید مهم‌ترین اعتقاد دینی است.

آیات اصلی درس

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾
﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾
﴿وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّازُ﴾
﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾

مفاهیم مرتبط

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ (درس ۳ سال دهم)
﴿كَلِمَةً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حِصْنِي فَمَنْ دَخَلَ حِصْنِي آمِنَ مِنْ عَذَابِي﴾ (درس ۸ سال یازدهم)

توحید در خالقیت

عبارت کلیدی تنها مبدأ و خالق جهان - سرچشمه هستی - فاطر - موجودات مخلوق اویند - در کار آفرینش شریکی ندارد.

آیات اصلی درس

﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾
﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾

مفاهیم مرتبط

«همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید و او به هر خلقتی داناست.» (درس ۳ سال دهم)
﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يَخْلُقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا﴾ (درس ۱۲ سال یازدهم)

توحید در مالکیت

عبارت کلیدی تنها مالک جهان - از آن خدا

آیات اصلی درس

﴿قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ﴾

مفاهیم مرتبط

• ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ (درس ۱ سال دهم)
• ﴿فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا﴾ (درس ۱۱ سال یازدهم)
• ﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ﴾ (درس ۷ سال دوازدهم)

توحید در ولایت

عبارت کلیدی حق تصرف و تغییر - ولایت و سرپرستی - فرمانروایی - ولی - حاکم - حکم

آیات اصلی درس

﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾

مفاهیم مرتبط

• ولایت ظاهری و معنوی رسول خدا ﷺ و ائمه اطهار در طول ولایت خداست. (درس‌های ۳ و ۵ سال یازدهم)
• ﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُتِمُّونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ﴾ (درس ۵ سال یازدهم)

توحید در ربوبیت

عبارت کلیدی پروردگار - تدبیر و پرورش مخلوقات - رب هستی - اداره جهان - هدایت مخلوقات - به پیش برنده - پشتیبان، نیرو و توان تربیت - دست‌اندرکار

آیات اصلی درس

﴿قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ﴾ ﴿قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ وَاعْبُدُوا رَبَّيَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْعَرْشِ وَالْعُرْسِيِّ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾

مفاهیم مرتبط

- ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ﴾ (درس ۲ سال دهم)
- «خداست که باها را می‌فرستد تا ابرها را برانگیزند، سپس آن ابر را به سوی سرزمین مرده برانیم و آن زمین مرده را بدان [اوسيله] پس از مرگش زندگی بخشیدیم.» (درس ۴ سال دهم)
- ﴿إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ (درس ۱۰ سال دهم)
- ﴿وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ﴾ (درس ۱ سال یازدهم)
- ﴿وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِإيْدِي وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ﴾ (درس ۳ سال یازدهم)
- ﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ﴾ (درس ۵ سال یازدهم)
- ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾ (درس ۱ سال دوازدهم)
- ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ﴾ (درس ۳ سال دوازدهم)
- ﴿قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ﴾ (درس ۵ سال دوازدهم)
- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُمِصُّكَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْ تَزُولَا﴾ (درس ۵ سال دوازدهم)

شرک در خالقیت

عبارت کلیدی اعتقادداشتن به چند خالق

آیات اصلی درس

﴿جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ﴾

شرک در مالکیت

عبارت کلیدی اعتقاد به مالکیت مخلوقات در کنار مالکیت خدا یا مستقل از او

شرک در ولایت

عبارت کلیدی غیر خدا سرپرستی جهان را برعهده داشته و حق تصرف در آن را دارند.

آیات اصلی درس

﴿فَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾

مفاهیم مرتبط

- ﴿يُرِيدُونَ أَنْ يُتَّحَمَّوْا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ﴾ (درس ۴ سال یازدهم)
- ﴿لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ﴾ (درس ۳ سال دوازدهم)

شرک در ربوبیت

عبارت کلیدی حساب جداگانه بازکردن برای مخلوقات - تدبیر امور مستقل از خدا - شفا دادن بیماران مستقل از خدا

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۴۱۷- باغبانی که درختان تحت تدبیر او هستند، چگونه توحید در ربوبیت را دریافت کرده است و کدام آیه به آن اشاره دارد؟

(سراسری تهرمی ۹۷ با تغییر)

- ۱) دقت در چگونگی اثرگذاری تدبیر او در گیاهان - ﴿قُلْ لِلّٰهِ مَالِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مِنْ تَشَاءَ﴾
 - ۲) دقت در چگونگی اثرگذاری تدبیر او در گیاهان - ﴿قُلْ اَغِيْرَ اللّٰهِ اَبِيْ رِبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾
 - ۳) بررسی رابطه طولی تدبیر او و تدبیر خداوند متعال - ﴿قُلْ لِلّٰهِ مَالِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مِنْ تَشَاءَ﴾
 - ۴) بررسی رابطه طولی تدبیر او و تدبیر خداوند متعال - ﴿قُلْ اَغِيْرَ اللّٰهِ اَبِيْ رِبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾
- ۴۱۸- با توجه به آیه شریفه ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُوْنِهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّ لَا يَشْرِكُ فِيْ حُكْمِهِ اَحَدًا﴾ کدام مفهوم دریافت می‌شود؟

(سراسری زبان ۹۷)

- ۱) خدا ولی همه عالم است و اگر او به کسی اذن دهد، آن شخص می‌تواند در امور عالم تدبیر کند.
 - ۲) هرگونه تصرف در جهان، حق و شایسته خداوند است و غیر از او کسی بر موجودات ولایت مستقل ندارد.
 - ۳) اگر خداوند پیامبر ﷺ را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، یعنی بخشی از ولایت خود را به او واگذار کرده است.
 - ۴) چون مخلوقات جهان از خدایند، مالک اصلی و حقیقی آن‌ها نیز خداوند است و مالکیت و ربوبیت هم از آن اوست.
- ۴۱۹- عبارت «خداوند، جهان را به سوی آن مقصدی که برایش معین فرموده به پیش می‌برد» به کدام بعد توحید اشاره دارد و کدام آیه مرتبط با این مرتبه توحید است؟

(سراسری خارج از کشور ۹۵ با تغییر)

- ۱) مالکیت - ﴿قُلْ لِلّٰهِ مَالِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مِنْ تَشَاءَ﴾
 - ۲) ربوبیت - ﴿قُلْ لِلّٰهِ مَالِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مِنْ تَشَاءَ﴾
 - ۳) مالکیت - ﴿قُلْ اَغِيْرَ اللّٰهِ اَبِيْ رِبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾
 - ۴) ربوبیت - ﴿قُلْ اَغِيْرَ اللّٰهِ اَبِيْ رِبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾
- ۴۲۰- عقیده به توانایی اولیای دین در برآوردن حاجات انسان وقتی موجب شرک در است که این توانایی را بدینیم و آیه ﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ﴾ بر دلالت دارد.

(سراسری خارج از کشور ۹۳)

- ۱) ربوبیت - در طول اراده خدا - اصل توحید
 - ۲) خالقیت - از خود آن‌ها - توحید در خالقیت
 - ۳) ربوبیت - از خود آن‌ها - اصل توحید
 - ۴) خالقیت - در طول اراده خدا - توحید در خالقیت
- ۴۲۱- استمداد از حقیقت روحانی و ولایت معنوی پیامبر اکرم ﷺ و دیگر معصومان جمعاً صلوات الله و سلامه، به معنای دورشدن از مرز توحید در که فهم پیام آیه شریفه دستگیر ما در این وادی پرغوغا است.

(سراسری تهرمی ۹۳ با تغییر)

- ۱) ربوبیت - نیست - ﴿قُلْ اَغِيْرَ اللّٰهِ اَبِيْ رِبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾
 - ۲) ولایت - نیست - ﴿قُلْ اَغِيْرَ اللّٰهِ اَبِيْ رِبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾
 - ۳) ربوبیت - است - ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُوْنِهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّ لَا يَشْرِكُ فِيْ حُكْمِهِ اَحَدًا﴾
 - ۴) ولایت - است - ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُوْنِهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّ لَا يَشْرِكُ فِيْ حُكْمِهِ اَحَدًا﴾
- ۴۲۲- اداره جهان و هدایت این مجموعه هدفمند به سوی مقصدی که برایش مقدر شده است، مرتبط با توحید در است که پیام آیه شریفه حاکی از آن است.

(سراسری ریاضی ۹۳ با تغییر)

- ۱) ربوبیت - ﴿قُلْ اَغِيْرَ اللّٰهِ اَبِيْ رِبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾
- ۲) ولایت - ﴿قُلْ اَغِيْرَ اللّٰهِ اَبِيْ رِبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾
- ۳) ربوبیت - ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُوْنِهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّ لَا يَشْرِكُ فِيْ حُكْمِهِ اَحَدًا﴾
- ۴) ولایت - ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُوْنِهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّ لَا يَشْرِكُ فِيْ حُكْمِهِ اَحَدًا﴾

۴۲۳- افتتاح حساب جداگانه مستقل برای عوامل تأثیرگذار در شفابخشی و گرگشایی و جز آن، به معنای انحراف از توحید در است که دقت در پیام آیه شریفه به ثبات قدم موحد نیکواعتقاد می‌انجامد.

(سراسری انسانی ۹۳ با تغییر)

۱) ولایت - ﴿ما لهم من دونه من ولی و لا یشرک فی حکمه احدا﴾

۲) ولایت - ﴿قل اغیر الله ابغی رباً و هو رب کل شیء﴾

۳) ربوبیت - ﴿قل اغیر الله ابغی رباً و هو رب کل شیء﴾

۴) ربوبیت - ﴿ما لهم من دونه من ولی و لا یشرک فی حکمه احدا﴾

۴۲۴- یک انسان موحد را عقیده بر آن است که: «همه مخلوقات در کارهای خود نیازمند و وابسته به خداوند هستند، اما خداوند در اداره جهان به آن‌ها نیازی ندارد.» این مبنای اعتقادی از دقت در پیام کدام

آیه مفهوم می‌گردد؟

۱) ﴿قل الله خالق کل شیء و هو الواحد القهار﴾

۲) ﴿ما لهم من دونه من ولی و لا یشرک فی حکمه احدا﴾

۳) ﴿قل اغیر الله ابغی رباً و هو رب کل شیء﴾

۴) ﴿قل اللهم مالک الملك تؤتی الملك من تشاء و تنزع الملك ممن تشاء ...﴾

۴۲۵- اگر بگوییم: «خدا صاحب اختیاری است که تدبیر همه امور هستی به دست اوست» و «جهان از اصل‌های متعدد پدید نیامده» به ترتیب پیام کدام آیه را ترسیم کرده‌ایم؟

(سراسری انسانی ۹۲ با تغییر)

۱) ﴿ما لهم من دونه من ولی و لا یشرک فی حکمه احدا﴾ - ﴿الله خالق کل شیء﴾

۲) ﴿قل اغیر الله ابغی رباً و هو رب کل شیء﴾ - ﴿الله خالق کل شیء﴾

۳) ﴿ما لهم من دونه من ولی و لا یشرک فی حکمه احدا﴾ - ﴿قل هو الله احد﴾

۴) ﴿قل اغیر الله ابغی رباً و هو رب کل شیء﴾ - ﴿قل هو الله احد﴾

۴۲۶- اگر می‌گوییم «خداوند تنها مبدأ و هستی‌بخش جهان است» و «جهان از اصل‌های متعدد پدید نیامده است» به ترتیب بر توحید در و تأکید کرده‌ایم که پیام آیه شریفه و

(سراسری هنر ۹۲ با تغییر)

به ترتیب حاکی از آن است.

۱) خالقیت - ربوبیت - ﴿الله خالق کل شیء﴾ - ﴿یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید﴾

۲) خالقیت - خالقیت - ﴿الله خالق کل شیء﴾ - ﴿یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید﴾

۳) ربوبیت - ربوبیت - ﴿یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله هو الغنی الحمید﴾ - ﴿ان الله ربکم﴾

۴) ربوبیت - خالقیت - ﴿یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله هو الغنی الحمید﴾ - ﴿ان الله ربکم﴾

۴۲۷- حضرت علی علیه السلام علت عزت خود را چه چیزی معرفی می‌کند و افتخار خود را انیس بودن خود با کدام آیه معرفی می‌نماید؟

۱) کمال معرفتش - ﴿هو رب کل شیء﴾

۲) کمال معرفتش - ﴿هو الواحد القهار﴾

۳) عبودیتش - ﴿هو رب کل شیء﴾

۴) عبودیتش - ﴿هو الواحد القهار﴾

۴۲۸- حضرت علی علیه السلام در مناجات خود توفیق چه چیزی را از خداوند تبارک و تعالی خواستار است؟

۱) در توحید به معرفت تام برسد.

۲) آن‌گونه که خدا دوست دارد، باشد.

۳) عزت خود را در برابر گناه حفظ کند.

۴) از تمامی شرک‌ها دوری گزیند.

۴۲۹- کدام‌یک از آیات سوره مبارکه توحید با عبارت قرآنی ﴿و الله هو الغنی الحمید﴾ قرابت مفهومی بیشتری دارد؟

۱) ﴿قل هو الله احد﴾

۲) ﴿لم یکن له کفو احد﴾

۳) ﴿الله الصمد﴾

۴) ﴿لم یلد و لم یولد﴾

۴۳۰- این مفهوم که «خداوند بی‌همتاست و شریکی ندارد» از دقت در کدام آیه به دست می‌آید؟

(۱) ﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾

(۲) ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾

(۳) ﴿هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾

(۴) ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾

۴۳۱- طبق آیات قرآن کریم چرا نباید به غیر از خدا سرپرستانی گرفته شود؟

(۱) ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾

(۲) ﴿لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾

(۳) ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾

(۴) ﴿إِغْيِرَ اللَّهُ أَلْبَانِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾

۴۳۲- ﴿لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾ بیانگر علت کدام توحید است و پاسخ قرآن کریم به کسانی که برای خداوند شریک قرار داده‌اند، چیست؟

(۱) مالکیت - ﴿قُلْ مِنْ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾

(۲) ولایت - ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾

(۳) ولایت - ﴿قُلْ مِنْ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾

(۴) مالکیت - ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾

۴۳۳- کدام آیه هم‌مفهوم با عبارت قرآنی ﴿وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ می‌باشد؟

(۱) ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾

(۲) ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾

(۳) ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾

(۴) ﴿لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا﴾

۴۳۴- اگر بگوییم «توحید در خالقیت و ربوبیت و ولایت و مالکیت از هم جدا نیستند» مفهوم کدام آیه را انیس جان خود کرده‌ایم؟

(۱) ﴿قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمَلِكِ تَوْتَى الْمَلِكِ مِنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكِ مَتَى تَشَاءُ﴾

(۲) ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾

(۳) ﴿قُلْ إِنْ غَيْرَ اللَّهِ ابْغَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾

(۴) ﴿قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلِ افَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ...﴾

۴۳۵- استدلال قرآن کریم در مقابل کسانی که قائل به شرک در ولایت هستند، کدام است؟

(۱) ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ﴾

(۲) ﴿هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ﴾

(۳) ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾

(۴) ﴿إِنْ غَيْرَ اللَّهِ ابْغَى رَبًّا﴾

۴۳۶- نفی قائل‌بودن حق تصرف در جهان برای مخلوقات در کنار خداوند در کدام عبارت قرآنی بیان شده است؟

(۱) ﴿إِنْ غَيْرَ اللَّهِ ابْغَى رَبًّا﴾

(۲) ﴿هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾

(۳) ﴿تَنْزِعُ الْمَلِكِ مَتَى تَشَاءُ﴾

(۴) ﴿لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾

۴۳۷- کدام عبارت قرآنی در نفی این عقیده است که علاوه بر خداوند در کنار او، دیگر موجودات نیز تدبیر جهان را برعهده دارند؟

(۱) ﴿تَوْتَى الْمَلِكِ مِنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكِ مَتَى تَشَاءُ﴾

(۲) ﴿قُلْ إِنْ غَيْرَ اللَّهِ ابْغَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾

(۳) ﴿إِنَّمَا الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾

(۴) ﴿قُلِ افَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾

۴۳۸- اعتقاد به «تنها مبدأ جهان» و «تنها هدایت‌کننده جهان» به ترتیب در کدام آیات بیان شده است؟

(۱) ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ - ﴿هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾

(۲) ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ - ﴿تَوْتَى الْمَلِكِ مِنْ تَشَاءُ﴾

(۳) ﴿هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ - ﴿لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾

(۴) ﴿هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ - ﴿تَوْتَى الْمَلِكِ مِنْ تَشَاءُ﴾

۴۳۹- مفهوم آیه مبارکه ﴿ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴾ کدام است؟

- ۱) تنها خداست که سرپرست جهان بوده و جهان را اداره و به سوی مقصد هدایت می‌کند.
- ۲) از آن‌جا که خداوند تنها پروردگار جهان است مخلوقات جز به اذن او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند.
- ۳) اگر خداوند پیامبر اکرم ﷺ را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند بدین معناست که بخشی از ولایت خود را به ایشان واگذار کرده است.
- ۴) هر کس مالک چیزی باشد خودش حق تصرف و تغییر در آن را دارد و دیگران بدون اجازه وی نمی‌توانند در آن تصرف کنند.

۴۴۰- عبارت ﴿ مَالِكِ الْمَلِكِ تَوْتَى الْمَلِكِ ... ﴾ علت برای کدام توحید است و لازمه نفی مفهوم آیه ﴿ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ﴾ چیست؟

- ۱) مالکیت - نفی مالکیت خدا
 - ۲) ولایت - نفی مالکیت خدا
 - ۳) مالکیت - محدود و ناقص بودن خدا
 - ۴) ولایت - محدود و ناقص بودن خدا
- ۴۴۱- با گفتن کدام عبارت تمام حقوق فردی و اجتماعی مسلمانان به رسمیت شناخته می‌شود؟

- ۱) ﴿ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ﴾
- ۲) ﴿ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ﴾
- ۳) ﴿ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴾
- ۴) ﴿ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴾

درس سوم: توحید و سبک زندگی

کلیدواژه	ترجمه	آیه ۵۱ سوره آل عمران
رب / فاعِدُوهُ	همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست، پس او را بندگی کنید، [که] این راه راست [و درست] است.	إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

مفهوم اصلی رابطه توحید عملی و توحید در ربوبیت

پیام تفصیلی

حرف «ف» در این آیه نشان‌دهنده رابطه علت و معلولی است، یعنی پرستش خدا و پرهیز از پرستش ﴿عبدو﴾ نتیجه ﴿ان الله ربی و ربکم﴾ است. کسی که خدا را به عنوان پروردگار (رب) هستی قبول دارد، باید او را عبادت کند؛ یعنی نتیجه توحید اعتقادی، توحید عملی است.

پیام اختصاری

- نتیجه پذیرش توحید در ربوبیت، پرستش خدا و پرهیز از پرستش غیر اوست.
- صراط مستقیم، عبادت و بندگی عبادت و پرستش خداوند، یعنی انجام هر کاری براساس معیارهای دینی و برای رضایت خدا که همان صراط مستقیم و راه درست زندگی است.

جملات مرتبط با کتاب درسی انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته است و ایمان دارد که او پروردگار هستی است، رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت و یک زندگی توحیدی برای خود تنظیم خواهد نمود.